

PenSam Bank A/S

Risikorapport 1. halvår 2023

Indholdsfortegnelse

Formål	3
1. Individuelt solvensbehov	3
1.1. Kreditrisiko	4
1.2. Markedsrisiko	5
1.3. Likviditetsrisiko	5
1.4. Operationel risiko	5
1.5. Indtjeningsrisiko	6
1.6. Udlånsvækst	6
1.7. Gearingsgrad	6
1.8. Regulatorisk forfald af kapitalinstrumenter	6
2. Opgørelse af solvensbehov	6
Tabel 1. Solvensbehov fordelt på risikoområder	6
Tabel 2. Kapitalforhold	7
3. Nedskrivninger	8
Tabel 3. Nedskrivninger fordelt på stadier	8

Formål

Denne rapport er udarbejdet i overensstemmelse med oplysningskravene i Bekendtgørelse om opgørelse af risikoeksponeringer, kapitalgrundlag og solvensbehov. I henhold til bekendtgørelsen skal PenSam Bank offentliggøre de i bekendtgørelsens bilag 2 anførte oplysningsforpligtelser minimum halvårligt.

1. Individuelt solvensbehov

Fastsættelsen af PenSam Banks individuelle solvensbehov sker på baggrund af en vurdering af de forskellige risikokilder, som påvirker banken. Denne vurdering foretages minimum én gang årligt, og i den forbindelse forholder bestyrelsen sig til størrelsen af solvensbehovet, forslag til valg af stressvariable og stressniveauer, potentielle risikoområder samt de fremtidige vækstforventninger. Hermed er bestyrelsen i stand til at træffe afgørelse om størrelsen af PenSam Banks solvensbehov, således at banken er i stand til at dække de fornødne risici, jf. § 124, stk. 1 og 2 i Lov om finansiel virksomhed.

Direktionen evaluerer løbende udviklingen i solvensbehovet og kapitalprocenten.

Beregningen af det individuelle solvensbehov tager udgangspunkt i 8+ metoden, hvor solvensbehovet opgøres som 8% af de risikovægtede eksponeringer med tillæg på de områder, hvor banken har særlige risici. Almindelige risici dækkes af 8% kravet (søjle I), mens der skal tages stilling til, i hvilket omfang banken har særlige risici, der nødvendiggør et individuelt tillæg til bankens solvensbehov (søjle II).

I vurderingen af områder, hvor banken kan have særlige risici, der ikke kan antages at være dækket af 8% kravet, indgår følgende risikoområder:

1. Kreditrisiko. I vurderingen indgår:
 - i. Kreditrisiko for store kunder med finansielle problemer
 - ii. Særlige kreditrisici for øvrige kunder
 - iii. Koncentrationsrisiko på individuelle engagementer, geografi, brancher eller på sikkerheder
2. Markedsrisiko. I vurderingen indgår:
 - i. Renterisiko i handelsbeholdningen
 - ii. Renterisiko på nettorenteindtjeningen
 - iii. Kreditspændrisiko i handelsbeholdningen
 - iv. Rente- og kreditspændrisiko udenfor handelsbeholdningen
 - v. Aktierisiko
 - vi. Valutarisiko
3. Likviditetsrisiko
4. Operationelle risici
5. Indtjeningsrisiko
6. Risiko for høj udlånsvækst
7. Gearingsgraden
8. Regulatorisk forfald af kapitalinstrumenter

De ovennævnte risikoområder vurderes at være dækkende for, at solvensbehovet opgøres på passende forsigtig vis, samt at opgørelsen lever op til kravene i Finanstilsynets Vejledning om tilstrækkeligt kapitalgrundlag og solvensbehov for kreditinstitutter.

Nedenfor beskrives de enkelte risikoområder.

1.1. Kreditrisiko

Kreditrisiko er bankens risiko for tab som følge af, at en udlånskunde eller en anden modpart misligholder sine forpligtelser over for PenSam Bank. Kreditrisiko er PenSam Banks væsentligste risikoområde, og her hvor det største forretningsmæssige fokus ligger.

I beregningen af tillæg til solvensbehovet for ekstraordinær kreditrisiko ud over solvenskravet på 8% sondres der mellem tre områder:

- i. Kreditrisiko for store kunder med finansielle problemer,
- ii. Særlige kreditrisici for øvrige kunder,
- iii. Koncentrationsrisiko på individuelle engagementer, geografi, brancher eller sikkerheder.

Store kunder med finansielle problemer

En stor kunde defineres her som en kunde med et samlet engagement på mere end 2% af kapitalgrundlaget. En kunde med finansielle problemer defineres som en kunde tilhørende Finanstilsynets bonitetskategori 1 eller 2c.

PenSam Bank har få privatkunder med et samlet engagement på over 2% af kapitalgrundlaget. Ingen af de store kunder kan kategoriseres som kunder med finansielle problemer og forventes ej heller at blive det i fremtiden. Derfor medregner banken ikke et tillæg for store kunder med finansielle problemer.

Særlige kreditrisici for øvrige kunder

Bankens kreditportefølje består næsten udelukkende af privatkunder med mindre engagementer under 2% af kapitalgrundlaget. PenSam Bank vurderes derfor at have en simpel udlånsportefølje.

I den løbende overvågning af kreditporteføljen fokuseres på porteføljens overordnede kreditkvalitet samt udviklingen af relevante dele af kreditporteføljen. Den løbende overvågning af dele af kreditporteføljen dækker bl.a. over nye kunder, store kunder, svage og nødlidende engagementer, og produktsammensætning af porteføljen.

Ultimo juni 2023 var 97,0% af bankens udlånsvolumen (opgjort ekskl. garantier) placeret i Finanstilsynets bonitetskategorier for gode og normale kunder (bonitetskategori 3, 2a og 2b).

Baseret på bankens kreditprofil samt den løbende overvågning af kreditrisikoen vurderes det, at der ikke er særlige kreditrisici for øvrige kunder med engagementer under 2% af kapitalgrundlaget, som ikke er tilstrækkeligt dækket af søjle I kravet. Således vurderes et tillæg for særlige kreditrisici for øvrige kunder ikke nødvendigt.

Koncentrationsrisiko på individuelle engagementer, brancher, geografi eller sikkerheder

Der indregnes et tillæg for koncentrationsrisiko på individuelle engagementer, hvis bankens 20 største engagementer udgør mere end 4% af den samlede eksponeringsmasse. Tillægget beregnes i overensstemmelse med Finanstilsynets Vejledning om tilstrækkeligt kapitalgrundlag og solvensbehov for kreditinstitutter.

Banken har ikke nævneværdige eksponeringer ud over detailsegmentet. Dårlige konjunkturer i en eller flere brancher tillægges således ikke større betydning, og et tillæg for koncentrationsrisiko på brancher vurderes ikke nødvendigt.

Kredit- og sikkerhedsporteføljen betragtes hovedsageligt som veldiversificeret, dog med en relativt stor eksponering mod andelsboliger i hovedstadsområdet. På grund af den store koncentration i dette segment medtages et tillæg for koncentrationsrisiko på udlånet til andelsboliger.

1.2. Markedsrisiko

Markedsrisikoen i PenSam Bank består hovedsageligt af rente- og kreditspændsrisiko i handelsbeholdningen. Denne stammer fra placering af overskudslikviditeten fra indlånsoverskud i likvide fondsaktiver. Bankens investeringsportefølje er udelukkende placeret i DKK denominerede aktiver af høj kreditkvalitet.

Renterisiko i handelsbeholdningen

Gennem investeringspolitikken og dertilhørende retningslinjer er der fastsat rammer for renterisikoen, som generelt tilstræbes at være lav. Da obligationsporteføljen udgør en væsentlig del af bankens balance, kan renterisikoen i forhold til basiskapitalen dog godt være væsentlig, selv ved lave varigheder.

Tillægget for renterisiko beregnes i overensstemmelse med Finanstilsynets Vejledning om tilstrækkeligt kapitalgrundlag og solvensbehov for kreditinstitutter. Således indregnes et tillæg for renterisiko, hvis den højeste værdi af renterisikoen i pct. af basiskapital inden for de seneste 12 måneder er højere end 4%.

Ultimo juni 2023 opgøres renterisiko i pct. af basiskapital til 4,1%, hvorfor der indregnes et tillæg til solvensbehovet for renterisiko.

Renterisiko på nettorenteindtjeningen

Da PenSam Bank har kun begrænset renterisiko udenfor handelsbeholdningen vil en ændring i renteniveauet blive afspejlet på både indlåns- og udlåns produkter. Ændringen i renteniveauet vurderes heraf ikke at have væsentlig betydning for nettorenteindtjeningen.

Kreditspændsrisiko i handelsbeholdningen

Den strategiske porteføljesammensætning og dertilhørende benchmark fastlægges mindst en gang årligt i bankens investeringsstrategi. Rammen for kreditspændsrisikoen på bankens obligationsportefølje bestemmes ud fra kreditspændsrisikoen på den fastlagte benchmark portefølje. Metoden til beregning af tillægget for kreditspændsrisiko er baseret på Finanstilsynets Vejledning om tilstrækkeligt kapitalgrundlag og solvensbehov for kreditinstitutter. Således beregnes tillægget på basis af den maksimale kreditspændsrisiko, der kan opnås inden for den af bestyrelsen fastsatte risikoramme for kreditspændsrisiko.

Rente- og kreditspændsrisiko uden for handelsbeholdningen

Da alt ind- og udlån i banken er variabelt forrentet, er rente- og kreditspændsrisikoen uden for handelsbeholdningen begrænset. Derfor indregnes ikke et tillæg for overnormal rente- eller kreditspændsrisiko udenfor handelsbeholdningen.

Aktierisiko

PenSam Banks aktiebeholdning består udelukkende af en mindre beholdning af sektoraktier. Derfor vurderes bankens aktierisiko at være dækket af 8% kravet.

Valutarisiko

PenSam Bank har ingen betydelige eksponeringer mod valutarisiko, hvorfor bankens valutarisiko vurderes at være dækket af 8% kravet.

1.3. Likviditetsrisiko

Banken har på nuværende tidspunkt ingen markedsbaseret funding eller indlån fra professionelle aktører og forventes ej heller at få det over det næste år. Da banken desuden ikke har nævneværdigt omfang af prisfølsomme indlån, indregnes der ikke et tillæg til solvensbehovet for overnormal likviditetsrisiko.

1.4. Operationel risiko

For at vurdere, om der er afsat tilstrækkelig kapital i søjle I til at dække operationelle risici, tager PenSam Bank udgangspunkt i Finanstilsynets Vejledning om tilstrækkeligt kapitalgrundlag og solvensbehov for kreditinstitutter. De valgte tillæg er baseret på en konkret vurdering af eventuelle mangler i forhold til den reelle risiko og et niveau, som bankens indtjening ikke forventes at kunne dække.

Ultimo juni 2023 bestod bankens tillæg for overnormale operationelle risici af tillæg i forbindelse med hhv. Organisationens opbygning, ressourcer og kompetencer, samt andre forhold, som indebærer særlige risici. Banken har outsourcet udvikling, drift og vedligeholdelse af informationsteknologi til BEC. Herudover er en del af bankens administration outsourcet til PenSam A/S. Der er fuld funktionsadskillelse.

1.5. Indtjeningsrisiko

For at tage højde for eventuelle tab og eventuel utilstrækkelig indtjeningsevne til at absorbere disse medregnes et tillæg til 8% kravet, hvis basisindtjeningen er mindre end 1% af bankens samlede udlån og garantier. Tillægget beregnes i overensstemmelse med Finanstilsynets Vejledning om tilstrækkeligt kapitalgrundlag og solvensbehov for kreditinstitutter.

1.6. Udlånsvækst

For at tage højde for, at en høj udlånsvækst kan påføre banken en overnormal kreditrisiko, medregnes et tillæg for udlånsvækst, hvis banken forventer en udlånsvækst på over 10% for det kommende år. Bankens forretningsplan giver ikke anledning til at indregne et tillæg for udlånsvækst i solvensbehovet.

1.7. Gearingsgrad

Endvidere følges udviklingen i bankens gearing. Gearingsgraden, der defineres som størrelsen af bankens basis-kapital i forhold til summen af bankens aktiver og ikke-balanceførte poster, bliver overvåget hver måned. En høj gearingsgrad er udtryk for en lav gearing. Bankens bestyrelse har besluttet, at risiko for overdreven gearing skal være uvæsentlig, og at gearingsgraden derfor skal være højere end 10%. Ultimo juni 2023 havde banken en gearingsgrad på 13,6%.

1.8. Regulatorisk forfald af kapitalinstrumenter

Til at vurdere bankens tilstrækkelige kapitalgrundlag skal der indgå en vurdering af den kapital som banken har til rådighed herunder løbetid. Senest et år inden et kapitalinstrument forfalder eller når det på anden måde ikke længere kan medregnes i kapitalgrundlaget (regulatorisk forfald) bør der tages et særligt tillæg. Der tages ikke særligt tillæg til solvensbehovet for regulatorisk forfald af kapitalinstrumenter, da banken ikke udsteder kapitalinstrumenter til funding af udlån.

2. Opgørelse af solvensbehov

Tabel 1 nedenfor viser bankens solvensbehov pr. ultimo juni 2023, fordelt på de beskrevne risikoområder.

Tabel 1. Solvensbehov fordelt på risikoområder

Risikoområde	Tilstrækkeligt kapitalgrundlag pr. 30.06.2023 (mio.kr.)	Solvensbehov pr. 30.06.2023 (%)	Solvensbehov pr. 31.12.2022 (%)
Lovpligtigt minimumskrav	101,61	8,00%	8,00%
Tillæg for:			
- Kreditrisiko	4,23	0,33%	0,29%
- Markedsrisiko	11,70	0,92%	0,94%
- Likvidetsrisiko	-	-	-
- Operationel risiko	5,08	0,40%	0,40%
- Indtjeningsrisiko	-	-	-
- Udlånsvækst	-	-	-
- Gearingsgrad	-	-	-
- Regulatorisk forfald af kapitalinstrumenter	-	-	-
I alt	122,62	9,65%	9,63%

Som det fremgår af tabel 1, har banken et individuelt solvensbehov på 9,7% ultimo juni 2023. Dette består af minimumskravet på 8% plus et individuelt tillæg på 1,7% point. Det tilstrækkelige kapitalgrundlag er fastsat ud fra det individuelle solvensbehov, der således er større end både kapitalgrundlagskravet og minimumskapitalkravet. Banken har ikke et solvenskrav som følge af påbudte foranstaltninger.

Bankens individuelle solvensbehov stiger med 0,02% point fra ultimo 2022 til ultimo juni 2023. Dette skyldes primært en stigning i tillægget for kreditrisiko tillæg for andelsboliger.

PenSam Banks kapitalforhold med hensyn til kapitalgrundlag og solvens fremgår af tabel 2 nedenfor.

Tabel 2. Kapital forhold

	30.06.2023	31.12.2022
Kapitalgrundlag efter fradrag (mio.kr.)	293	292
Tilstrækkeligt kapitalgrundlag (mio.kr.)	123	218
Individuelt solvensbehov	9,65%	9,63%
Kapitalbevaringsbuffer	2,50%	2,50%
Kontracyklisk buffer	2,50%	2,00%
NEP-tillæg	3,51%	2,31%
Samlet solvensbehov	18,16%	16,44%
Kapitalprocent	23,04%	22,03%
Solvensoverdækning ift. samlet solvensbehov	4,88% point	5,59% point

PenSam Banks samlede solvensbehov består af bankens individuelle solvensbehov samt det kombinerede kapitalbufferkrav og NEP-tillæg. Som det fremgår af tabel 2, udgjorde bankens samlede solvensbehov 18,16% ultimo juni 2023, hvilket er en stigning på 1,72% siden ultimo 2022. Stigningen i det samlede solvensbehov skyldes stigningen i NEP-tillæg.

PenSam Banks solvensoverdækning ift. det samlede solvensbehov udgør 4,88% ultimo juni 2023. Dermed falder solvensoverdækningen med 0,71% i første halvår af 2023. Overdækningen falder da både NEP kravet og den kontracykliske buffer er steget siden ultimo 2022. I absolutte tal falder overdækningen fra 74,1 til 61,9 mio. kr. hvilket korresponderer med stigningen der observeres i det samlede solvensbehov.

I første halvår af 2023 steg det NEP-kravet til 3,51%. Der er yderligere meldt at NEP-tillægget vil stige til 4,31% pr. 01.01.2024. Den kontracykliske kapitalbuffer blev forhøjet til 2,5% d.31.03.23.

Under hensyntagen til de samfundsøkonomiske udfordringer anses bankens solvensoverdækning som tilstrækkeligt stor til at imødekomme indfasningen af NEP-tillæg og eventuelle fremtidige forhøjelser af den kontracykliske buffer. Kapitalgrundlaget vurderes tilstrækkeligt til at imødekomme fremtidige risici.

3. Nedskrivninger

PenSam Bank har valgt ikke at benytte sig af overgangsordningen for implementering af IFRS 9 regnskabsreglerne og har således implementeret IFRS9 regnskabsreglerne primo 2018. IFRS9 regnskabsreglerne medfører, at der nedskrives på baggrund af de forventede fremtidige kredittab.

Til beregning af bankens nedskrivninger benyttes en velfunderet og standardiseret industriløsning udarbejdet af BEC og LOPI. Der foretages løbende opfølgning på enkeltengagementer. Desuden overvåges migrationer mellem stadier samt udviklingen i nedskrivningerne inden for hvert stadie.

Ultimo juni 2023 udgør bankens samlede nedskrivninger 13,6 mio. kr. mod 13,1 mio. kr. ultimo 2022. Fremførslen af nedskrivninger siden ultimo 2022 har sin årsag i en generel forværring af kundernes kreditkvalitet, herunder en stigning i nedskrivninger for kunder i stadie 2, dog har der været en reduktion i antallet af nødlidende kunder i stadie 3. I nedskrivningerne indgår fortsat et ledelsesmæssigt skøn. Det ledelsesmæssige skøn bliver løbende tilpasset udviklingen i den makroøkonomiske situation, og har til hensigt at imødekomme en generel usikkerhed, for om de kundespecifikke nedskrivninger i tilstrækkelig grad afspejler de fremadskuede økonomiske forventninger.

Fordelingen af nedskrivningerne på stadier fremgår af nedenstående tabel 3.

Tabel 3. Nedskrivninger fordelt på stadier

Mio.kr.	30.06.2023	31.12.2022
Stadie 1	1,2	1,3
Stadie 2/2svag	4,3	3,1
Stadie 3	8,1	8,7
-heraf ledelsesmæssigt skøn	1,5	2,0
Samlede nedskrivninger	13,6	13,1

PenSam Bank
Jørgen Knudsens Vej 2
3520 Farum

PenSam